

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

DOPORUČENÍ MINISTERSTVU ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

v souvislosti se systematickými návštěvami ochránce v letech 2011–2012

Transformace systému náhradní výchovné péče ve školských zařízeních

1. **Doporučuji zahájit (ve spolupráci s kraji a dalšími zřizovateli zařízení pro děti) transformaci velkokapacitních zařízení na zařízení rodinného typu, která budou začleněna v běžné zástavbě města či obce a budou reagovat na poptávku konkrétních regionů.**
2. **Doporučuji nezřizovat další specializovaná zařízení pro nezletilé matky, nýbrž působit k zajištění náležité péče v zařízeních, kde dosud pobývaly (*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 223 a násl.*).**
3. **Doporučuji zřídit dostatek zařízení pro děti vyžadující výchovně-léčebnou péči příp. transformovat stávající zařízení tak, aby byla péče dostupná (*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 248*).**
4. **Doporučuji zajistit dostupnost preventivně výchovné péče, ve formě ambulantní, celodenní, internátní i terénní, v rámci celé České republiky do konce roku 2014 (*Zpráva z návštěv středisek výchovné péče bod 40 a násl.*).**

Změna právní úpravy

5. **Doporučuji bezodkladně předložit návrh vyhlášky, která stanoví standardy kvality pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy v zařízeních a pro preventivně výchovnou péči ve střediscích.**

6. Doporučuji upravit na úrovni zákona

- **možnosti a podmínky pro provádění prohlídek dětí a jejich věcí v zařízení** (*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 196*),
- **hrazení nákladů za stravu a ubytování ve středisku výchovné péče**, pokud jde o umístění nezletilého na základě rozhodnutí soudu (*Zpráva z návštěv středisek výchovné péče bod 55 a násl.*),
- **charakter a podmínky poskytování výchovně-léčebné péče.**

Metodické vedení

7. Doporučuji, aby Ministerstvo při metodickém vedení správní praxe a v rámci působení jako odvolací orgán dbalo o

- vydávání předběžných opatření v intencích správního řádu, tedy pouze za předpokladu, že je ohroženo splnění účelu řízení, popřípadě je třeba zatímně upravit poměry účastníků řízení,
- oznamování zahájení řízení jeho účastníkům a dání možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí před jeho vydáním,
- řádné odůvodňování správních rozhodnutí a poučování o možnosti využití opravných prostředků

(*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 94, bod 101 a násl., 173 a násl.; Zpráva z návštěv diagnostických ústavů bod 25 a násl.; Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2011, str. 13*).

8. Doporučuji, aby Ministerstvo v rámci své metodické činnosti na úseku správy rejstříku škol a školských zařízení působilo k tomu, aby nebyly zapisovány školy, jež jsou součástí dětských domovů, a to pro nesoulad souběhu těchto dvou zařízení se zákonem (*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 190*).

9. Doporučuji otevřít diskusi nad používáním fyzických úchopů ve školských zařízeních (*Zpráva z návštěv školských zařízení bod 197*).

10. Doporučuji zvážit

- systematické informování školských zařízení o opatřeních přijímaných v rámci transformace systému,
- vytvoření funkčního fóra pro výměnu zkušeností ředitelů a zaměstnanců zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Ministerstvo jako zřizovatel

11. Doporučuji, aby zřizovatel zajistil dostatečný počet a odbornost personálu v přímé práci u dítěte tam, kde je poskytována péče dětem se specifickými potřebami, zejména

- finančně zajistil možnost snížení počtu dětí ve výchovné skupině,
- zabezpečil v zařízeních pro děti s poruchami chování a s postižením či onemocněním dostatečné úvazky etopedů a psychopeda

(Zpráva z návštěv školských zařízení bod 211 a násl., bod 281 a násl.; Zpráva z návštěv diagnostických ústavů bod 71 a násl., bod 80).

JUDr. Pavel V a r v a ř o v s k ý
veřejný ochránce práv